

Telegraful

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni
150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. —
Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției Telegraful Român, Sibiu,**
strada Mitropoliei Nr. 43. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
un șir petii 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
se adresează **Administrației ziarului Telegraful**
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 43

Biserica luptătoare

Biserica are prin excelență un caracter luptător. Ea nu trebuie să fie nici o clipă satisfăcută cu ceea ce este, ea nu poate avea nici un moment de odihnă și de statică împăcare cu ceea ce s'a realizat în ordinea spirituală a vieții. Desigur Biserica este și conservatoare, în sensul că are o normă neschimbată după care se orientează, un ideal neschimbător, bine fixat într-o doctrină, de care vrea să apropie lumea. Dar întrucât idealul acesta e culmea supremă care niciodată nu e deplin atinsă, ci constituie un permanent magnet pentru silțile spirituale omenești, Biserica e într-o luptă necurmată de transformare, de înălțare, de perfecționare a omului și a relațiilor sociale dintre oameni.

Propriu zis reprezentanții Bisericii văd în mare totdeauna idealul care trebuie să îndemne pe oameni, dar contururile lui se limpezesc și se clarifică tot mai mult pe măsura experiențelor ce le face societatea omenească, încât ei învață nu numai din Revelație, ci și din istoria și din sbuciumul omenească, căile și țintele spre cari au să îndrume pe oameni.

Astfel stând lucrurile greșesc atât cei ce stând în tabăra adversă afirmă că Biserica și în general creștinismul sau orice religie sunt expresii ale unei anumite forme depășite a societății omenești, a capitalismului, sau a democrației, în orice caz a unor stări de inegalitate materială între oameni, cât și cei ce, închipuindu-și că reprezintă creștinismul, susțin că el nu are nimic cu frământările pe cari o epocă sau alta le scoate la iveală, ci trebuie să stea nepăsător la o parte chiar dacă cercul celor ce s'ar mai interesa de prezența lui s'ar micșora cât de îngrijorător.

În fața acestor mentalități la fel de primejdioase, trebuie să reamintim adevărul elementar că Biserica este pe de o parte conservatoare, pe de alta luptătoare și că e necesar să medităm mai stăruitor asupra sensului acestor noțiuni și asupra modului cum se pot ele sintetiza.

Biserica luptătoare nu înseamnă numai o strădanie practică și particulară a diferiților preoți în mijlocul păstorilor lor, ci și silința teoretică a Bisericii ca întreg de-a crea condițiile și premisele ideologice și de atmosferă pentru o înțelegere între ea și lumea actuală cu problemele și cu mentalitatea ei.

Biserica luptătoare trebuie să fie prezentă în toate sectoarele unde frontul ei este în suferință, înlăturând cauzele, creind condițiile favorabile de succes. Și e vorba de un front spiritual, de o luptă purtată cu puterile morale și intelectuale ale sufletului, în cari adversarul nu trebuie ucis, ci convins, câștigat.

Biserica are datoria să scuture cu putere caleidoscopul întepenit al

lunii ei spirituale și ideologice, ca să scoată la iveală din nesecatele ei virtualități aspectele și lozincele cuceritoare pentru lumea de azi, înfățișările cari corăspund necesităților de azi ale omenirii.

La Apus și la Răsărit neamuri întregi își întorc fața dela creștinism, stăpânite de ideea că acesta nu le mai poate fi de nici un folos, ba le este chiar o piedecă pentru rezolvarea marilor probleme de viață.

Noi nu ne putem arăta nepăsători față de un asemenea fenomen, ci dacă trebuie scoțând apă din piatră,

să împrăștiăm fața creștinismului, ca irăre a noastră, ca râvnă, ca doctrină superioară și atotcorăspunzătoare cu problemele timpurilor nouă.

Creștinismul cuprinde în infinitul său divin răspunsul cel mai satisfăcător la toate frământările și trebuințele omenești. El trebuie să poată corăspundă și cu necesitățile de azi. Ei bine trebuie să o arătăm aceasta. Comoara creștină trebuie făcută să strălucească orbitor în lumina actualității. Trebuie să recucerim timpul actual. Nu prin agresivitatea frazelor, sau a cine știe cărui partid politic, ca instrument lumesc, ci prin flacăra duhului ce se consumă în iubire, în muncă, în abnegație.

D. STĂNILOAE

Alexandru S. Sturza, un chip măreț de suflet românesc ortodox

În ziarul *Basarabia* din 5 August 1943, am citit cu mare plăcere art. dlui *Andrei Năstase* despre Alexandru S. Sturza. El ne arată ce chip luminat s'a putut ridica într-un vlăstaral neamului nostru, care a strălucit, cu vrednicie oriunde împrejurările l-au adus să trăiască.

Deși român de baștină, vărul domnitorului Mihail Sturza al Moldovei, el nu și-a putut desfășura munca și înalta sa pricepere între moldoveni în țara sa, ci între Ruși. Rămăs în Basarabia, care dela 1812 nu mai făcea parte din trupul Moldovei, el n'a încetat a se dovedi bărbat râvnitor de propășire pentru lumea unde se afla. Așa ni-l arată dl *Andrei Năstase*.

Eu îl știam cine a fost și ce a fost. De aceea îndată ce am avut chipul să lucrez o bucată de vreme în Odesa (1942-43), m'am și dus să văd biserica întemeiată de el și așezământul surorilor de caritate, pe care inima lui caldă l-a îndemnat să-l înființeze. Am găsit ulița care poartă numele său și nu odată am arătat în lumea Rușilor ce podoabă de om a fost Alexandru Sturza în sânul neamului lor.

Înainte studenților Odesei, cărora, după cererea rectorului, Profesorul Ceasovnicov, le făceam cursuri de învățură creștinească, am arătat că rânduiala vieții creștinești aduce bunăvoințe între oameni, că așa se cuvine să fie. Ca atare, între Ruși și Români s'au desfășurat simțiri și lucrări creștinești, nu sălbătăcii ca acele stărnite proaspăt de barbaria bolșevică. Astfel, boierul moldovan Alexandru Sturza, dacă a trebuit să-și ducă viața sa în Odesa, a lucrat cu mare trageră de inimă, ajutându-se cu oamenii de bine ai orașului, pentru a da locuitorilor propășire omenească și creștinească.

Laturea aceasta a lucrului său în Odesa o arată foarte frumos dl *Andrei Năstase* în art. său. De aceea Alexandru Sturza se cuvine să fie cât mai cunoscut și mai prețuit în lumea noastră românească și creștinească. Pe temeiul acesta, tot anul acesta, eu am ținut o conferință la Fundațiunea Dalles din București, din partea facultății noastre de teologie, de-

spre Români care a lucrat cu spor pe ogorul creștinătății. În mare parte, am vorbit despre Alexandru Sturza. În adevăr, el este un chip care tot trebuie scos la iveală, fiindcă se știe încă prea puțin despre el. O scriere franțuzească a ieșit de curând la iveală despre dânsul, care însă se găsește foarte anevoios, pe când ea ar trebui să fie cât mai răspândită. Eu, cât am căutat-o, n'am găsit-o.

Din partea mea, eu am scos la lumină mai mult laturea creștinească din lucrul lui Alexandru Sturza, pe când dl *Andrei Năstase* a scos-o pe cea gospodărească. Trebuie să se știe însă că trăsătura de temelie a lui Alexandru Sturza a fost cea creștinească. El a lucrat și în alte laturi, fiindcă simțul său creștinesc îl imboldea să fie cu iubire de oameni în toate privințele. De aceea el se mișca și pentru sporul sănătos al vieții poporului unde trăia.

Dar simțirea creștinească a vieții lui o vedem într-o mulțime de treburi. El a dat la lumină scrieri creștinești și a umblat să facă știut până departe scrisul creștinesc din ținuturile lui.

Cine-l pune pe el să traducă din rusește în franțuzește predicile strălucite ale Arhiepiscopului Inochentie al Odesei? Numai dorul lui de a face cunoscute în străinătate scrierile de preț ale bărbaților ortodoxiei. În adevăr, el era bărbat de un simț viu mărturisit pentru Biserica noastră ortodoxă. Noi Români, până să cunoaștem pe românește ce a cuvântat Arhiepiscopul Inochentie, am aflat despre vestitele sale predici din franțuzește. Era lucrarea lui Alexandru Sturza. Nu-l răbda inima ca atâta putere și frumusețe de cuvânt creștinesc să rămâie închisă numai în graiul necunoscut al Rușilor. De acolo l-au aflat Români și au tradus pe românește ce au putut găsi pe franțuzește. Așa mult mai târziu Patriarhul Nicolodim s'a apucat, în curgere de ani mulți (de când era arhimandrit la Galați, iar apoi la Iași) a traduce volum după volum din lucrările Arhiepiscopului Inochentie. Cel

dintâi însă Alexandru Sturza ni l-a făcut cunoscut.

Simțul lui creștinesc însă s'a scărțat în multe altele. A scris două volume de *Epistole Pastorale*, în care, cu întinsele sale cunoștințe teologice, a arătat cum trebuie să fie viața preotului. Aceasta este o însemnată scriere, despre ceace noi numim în teologie *Studiul Pastoralei*.

Iată, aceasta a făcut-o un mirean ca Alexandru Sturza și a fost tradusă pe românește de strămoșul meu, Arhiepiscopul Filaret Scriban, pe atunci arhimandrit și rector al seminarului „Veniamin” dela Socola lângă Iași. Ea a ieșit la lumină acum 100 de ani în Iași (1843).

Va să zică un boier de ai noștri s'a apucat de o lucrare de teologie pe care obișnuit numai preoții și teologii le lucrează. Aceasta dovedește încotro bătea inima sa și ce simțiri adânci îl frământau.

Deși trăitor în Rusia, el totuși purta grijă românească și creștinească de treburile din țara lui de baștină, Moldova lui. Avea des schimb de scrisori cu vărul lui Mihail Sturza, domnul Moldovei, și căuta să-l hotărăască pentru buna îndeplinire a unor treburi bisericesti dela noi. În această privință, el a ajutat mult pe strămoșul meu, Arhiepiscopul Filaret. Amândoi duceau un totuși schimb de scrisori. Arhiepiscopul Filaret i se plângea de unelthire, pe care le suferea împotriva lucrării lui dela cărmuirea seminarului. Alexandru Sturza scria vărului său la Iași pentru a sprijini pe rectorul Filaret și a nu-l lăsa pradă lupilor care mișunau pe atunci pe lângă mitropolia dela Iași.

Scrisorile dintre Alexandru Sturza și Arhiepiscopul Filaret sunt toate traduse pe românește de Gheorghe Sămureanu.

Acele scrisori au fost tipărite pe românește în revista de *Istorie și Arheologie* a lui Tocilescu. Sunt destul de multe și din ele îți poți face o părere amănunțită despre gândirea lui Alexandru Sturza în treburile românești și creștinești.

De acolo vezi adâncă lui iubire de neamul românesc, grija pe care o purta, pentruca orânduiele noastre să se desfășoare sănătos, cum și cunoașterea amănunțită a lui despre tot ce trebuie Bisericii.

Cu adevărat, acesta a fost teolog de frunte, fără școală de teologie. Acuma, când vorbim despre chipurile alese dintre noi care au lucrat în ținuturile de peste Prut și Nistru, lui i se cuvine o largă propovăduire, fiindcă a lucrat cu toată inima, pentruca tot ce privește viața creștinească de acolo să se desfășoare cât mai sănătos și mai trainic.

Alexandru Sturza este un chip care trebuie cât mai cunoscut. El face cinste neamului și Bisericii ortodoxe îndeobște ca fiu ales al ei.

De aceea noi ne-am bucurat cetind scrisul dlui *Andrei Năstase* și am căutat să adăogăm și cunoașterea creștinească a lui, pentruca acest chip ales al neamului nostru să fie cunoscut și prețuit cât mai din plin.

Arhim. SCRIBAN

Tăceți! Un cuvânt

poate distruge mii de vieți.

Prof. univ. MARIN ȘTEFĂNESCU:

„Filosofia Creștină“

Cartea dlui Marin Ștefănescu, intitulată „Filosofia Creștină“, apărută nu de mult în editura „Universul“, ar putea să provoace unele nedumeriri, după părerea noastră, între altele, din cauza unor neînțelegeri de aprofundare a tezelor propuse de Dsa.

În articolul de față ne propunem să risipim, pe cât ne este cu putință, și nedumeririle ivite într-o recenzie, de altfel destul de prețioasă în fond, apărută într-o revistă din Capitală.

Se poate ca însuși faptul că mentalitatea actuală nu este aplicată către tezele de filosofie religioasă, după cum însuși autorul remarcă, să facă la noi și aiurea, ca subiectele de ordinul discutat, să pară neoriginale sau și ieșite din timp. Să nu ne supărăm dacă observăm, cu oarecare amărăciune, că există și o „modă“ filozofică. Moda este un fapt de pură empirie. Atrag atenția, cu acest prilej, că dl Marin Ștefănescu autorul primei lucrări asupra „spiritului filosofiei românești“, nici nu este menționat într-o recentă lucrare de Istoria filosofiei românești, deși Domnia Sa, are în activitatea Dsale încă trei lucrări solide de filosofie, publicate la Alcan, în Paris. Iar în legătură cu felul cum se discută uneori pe marginea lucrărilor de filosofie, e cazul să amintesc de celebra discuție și mai ales de maniera ei occidentală, civilizată, dintre Leibniz și John Locke. Imi răsare de asemenea în suflet curiozitatea și lineata cu care critică Lalande pe H. Spencer. Sunt fapte care ridică și dau plenitudine spiritului, chiar atunci când el se verifică, se purifică de contradicții, de neadevăruri specifice imperfectei naturi omenești.

Nu voesc să mă depărtez de titlul din fruntea articolului, mi-am permis însă să atrag atenția asupra periculoasei pante pe care alunecă spiritul românesc în ceea ce privește discuțiile de polemică. Pentru o cultură de început, este bine să se păstreze linia de sobrietate, lipsită de exagerări care deslănțue firesc instincte, nu sentimente nobile.

Este de remarcat faptul că disciplinele doresc autonomizarea și specializarea. Acest fapt însă este contrar tendinței unificatoare a spiritului. El este mereu îmbucătățit și risipit. Specializarea extremă, autonomizarea voită, duce la separatism. Acolo nu se mai pot adăuga valori noi, spiritul critic este un spirit mort. Catehismul pozitivist nu permitea imixtiunea spiritului metafizic în cercnul științelor. În secolul trecut, unii credeau în „Viitorul Științei“, alții în „Falimentul Științei“. Aceste atitudini contradictorii nu serveau cauzei spiritului, puternic sale tendințe spre unitate, spre valoarea valorilor, care este binele.

Să ne gândim la covârșitoarea sinteză Meyersoniană care demonstrează ontologismul științei față de îngustimea catehismului cunoscut. Acest causalism ontologic a lui Meyerson încoronază începutul de reacție contra lui Comte, făcut de Fouillée, Ravaisson, H. Poincaré, Lachelier, Boutroux. Să mai observăm tendințele fizice concepute de Perren și Guilleminot, și vom concluda că spiritul are o singură și valabilă stringență de căutare, de regăsire de sine pentru perfecțiune. Dacă Meyerson se străduiește să impacă știința pozitivă cu filosofia, în cartea dlui Prof. Marin Ștefănescu vom găsi o încercare de a împăca, dincolo de o conciliere factice, de a explica rădăcinile profunde care leagă ramurile aceluiași spirit diversificat și înstrăinat dela matca lui originară. Dsa pornind dela causalismul teologic, adică dela credința unuia Dumnezeu, absolut perfect, așa cum încercase și Descartes, Leibniz, Malebranche, Spinoza, însă urmând cu o logică riguroasă de fier, idela de perfecțiune și consecințele acestei perfecțiuni în timp și în afară de timp, se silește, ajutat de un vast material empirico rațional, să

arate contribuția religiei la înțelegerea filosofiei.

Confliciul dintre filosofie și religie este mai acut, mai exclusivist decât acela dintre metafizică și știință. Amândouă aceste discipline se străduiesc să găsească începuturile și cauzele ultime ale lucrurilor, ajutate filosofia de experiență și rațiune, religia de credință. Au fost epoci, când religia și filosofia au convenit să meargă alături, în calea neutralității sau nebeligeranță. Poate însă sufletul omenesc să se scindeze ca, atunci când face filosofie, să excludă complet credința sau când se roagă să facă tabula rasa cu rațiunea? Este credința numai sentiment? Sau este și experiență, cum crede W. James și chiar Leibniz și mai mult, în limitele rațiunii, cum concepe Kant?

Între religie și filosofie, eforturi de cunoaștere ale aceluiași spirit, s'au încercat și concilierii. Descartes, Kant, Schleiermacher, Boutroux etc. au arătat posibilitatea de împăcare, de convețuire fără împilări. O conciliere are însă ceva factice în ea. Ea urmărește mai ales o consecvență de ordin logic, o împăcare pur intelectuală, nu o explicare în profunzime de ce este ceva într'un fel sau altul. Am vorbit la începutul articolului despre nedumeriri ce s'ar ivi în legătură cu lucrarea dlui Prof. Marin Ștefănescu. Aceste nedumeriri dispar atunci când pătrundem în inima gândirii Dsale, ne-o explicăm cu sinceritate, chiar atunci când ne împiedecăm de rigurozismul științific.

Cred că este bine însă pentru însăși întărirea afirmațiilor noastre să analizăm sumar opera Dsale, pentru ca să avem imaginea necesară a ei înainte de a trece la unele considerații.

Autorul mărturisește dela început cum a căutat adevărul în experiență, în viață, artă, știință, filosofie și cum s'a lăminat asupra lui cu ajutorul religiei creștine. Cartea cuprinde trei mari capitole, sau părți între introducere și concluzie 1) Ce este filosofia fără studiul creștinismului; 2) Religia creștină; 3) Ce este filosofia, cum ne apare ea, după studiul creștinismului.

Se susține de către unii că, printre diferitele cunoștințe pe cari le avem, filosofia este aceea care ne conduce să pătrundem în taina vieții. În ce consistă filosofia? Dacă n'am făcut încă un studiu mai stăruitor pentru a cunoaște religia creștină în justul ei înțeles, observă dl Marin Ștefănescu, aflăm felurite răspunsuri la întrebarea: ce este filosofia, răspunsuri care se exclud în general între ele, fără să avem o explicație îndeajuns de mulțumitoare a acestei stări de lucruri. În capitolul I autorul examinează cu adâncă pătrundere diferitele doctrine în care se constata diversitatea concepțiilor despre filosofie, fără însă ca această diversitate să-i procure o explicație mai mulțumitoare. Autorul examinează cunoștințele din domeniile artei, științei și filosofiei pentru găsirea adevărului, dar în același timp își dă seama de importanța religiei creștine. De aceea își propune să întreprindă o analiză a Sf. Scripturi în sine și în raport cu arta, știința, morală, filosofia, pentru ca să-și dea seama în ce consistă exact credința față de diversitatea de interpretare a diferitelor sisteme și în același timp, invers, acestea în perspectiva Sf. Scripturi. În ce consistă religia creștină? Obiectul la această întrebare îl constituie capitolul 2 al lucrării. Ajutat pe de o parte de o excepțională cunoaștere a doctrinei filosofice, pe de altă parte de o profundă credință creștină și de cunoașterea Sf. Scripturi, autorul ajunge la următoarea interpretare: religia creștină, propovăduirea lui Iisus Hristos, este Evanghelia, Noul Testament, învățătura credinței în Dumnezeu unul singur, binele suprem, absolut perfect, creatorul tuturor ființelor. Este logosul coborât în lume în orice faptură, întrupat în om, este doctrina învierii din

morți, a transfigurării prin unirea, reunirea noastră cu Dumnezeu. Cine are credința, cunoaște dragostea lui Hristos care în-trece orice cunoștință. Dumnezeu ne-a făcut spirite, cu scopul să fim una cu El, fără să ne pierdem propria noastră ființă, ci desăvârșind-o să realizăm neîncetat binele, colaborând cu toți ceilalți.

Creștinismul explică, nu exclude diferitele doctrine și se explică el însuși prin ele, prin colaborarea tuturor.

Aceasta este, observă dl profesor M. St., una din concepțiile privitoare la înțelesul religiei creștine. Dacă pătrundem sensul cuvântului credință, ne convingem că învățătura creștină, în forma în care am înțeles-o, este legitimă.

Pentru a ști acum ce este filosofia, trebuie s'o cercetăm în elementele ei proprii, dar și la lumina Evangheliei.

Ce este deci filosofia, cum ne apare ea, după ce am studiat și cunoaștem religia creștină? Intrăm în capitolul III al lucrării. Filosofia, după ce am studiat creștinismul, se definește în mai multe feluri decât înainte. Dar vedem că acum ea nu mai trebuie să fie exclusivistă în sensul dinainte. Ea trebuie să fie cât mai distinctă de orice doctrină și cât mai una cu toate, pentru a realiza perfecțiunea, adică ea trebuie să fie tot mai mult în spiritul Evangheliei o filosofie creștină. Ar fi să dăm o extindere prea mare spre a arăta aici toată contribuția pe care o aduce dl prof. M. St. în înțelegerea creștinismului, a filosofiei, în explicația lumii. O serie întreagă de probleme își găsesc explicarea și deslegarea aci — problema naționalismului, a valorilor, ființei, binelui, răului, libertății, destinului, etc. Pentru că să înțelegem însă mai adecvat concepția Dsale filozofică, este bine să-i precizăm poziția în istoria gândirii și prin această perspectivă să judecăm cu obiectivitate valoarea luminilor ce le răsfrânge asupra unor probleme ce par unora ori antinomice spiritului, ori exclusiviste prin natura lor aparent proprie.

Vorbeam despre încercările lui Meyerson și constatările făcute de el cu privire la conceptul de știință. Știința are un caracter ontologic, ea nu se poate dispensa de o realitate exterioară, ea nu se limitează la raportul, ci caută să ajungă la esența lucrurilor. Știința tinde să depășească constatarea fenomenelor pentru a ajunge la explicarea lor prin stabilirea unui aspect logic de identificare a consecventelor cu antecedentele, de reducere a diversului la identic. Concepția pozitivistă avea drept cuvântul de ordine „abținerea dela orice metafizică“; știința după Meyerson este însă ontologică. Meyerson găsește legitim acest causalism ontologic al științei.

Dl prof. M. St. se străduiește și afirmă cu tărie existența causalismului teologic generator și explicator al tuturor lucrurilor din univers. Efortul de identificare de a reduce pe „cealalt“ la „Acelaș“ preconizat de Meyerson, își găsește o explicație de ordin supra-sensibil-divin în concepția dlui M. St. Fiecare filosofie se întrebă ce este lumea, de unde vine și ce valoare, ce scop are. Unii pornesc dela lumea empiric constatată, alții dela ceea ce trebuia să fie această lume. Referindu-ne la problemele puse de dl M. St. în lucrările Dsale, ne oprim puțin la tendința exprimată în două mari sisteme: Spencer și Lalande. Pentru primul omenirea pornește dela unitate, omogen către diversitate, heterogen al doilea demonstrează teza inversă, că lumea pornește dela heterogen către omogen. Meyerson încearcă sinteza amintită ca discipol al lui Lalande, în maniera identificării asimilării spiritelor ca scop al universului. Dar de ce spiritul este diversificat? De ce se diversifică, de ce unii au un destin, alții altul? Aci filosofia dlui M. St. aduce un răspuns. După Dsa, lumea este diversitatea imperfectă care tinde la unitatea perfectă, la Dumnezeu.

Una dintre problemele pe care Dsa le explică în lumina filosofiei creștine, a Dumnezeului absolut perfect și

finând cu rigurozitate seama de consecințele provenite din această concepție, este problema răului.

Ne răsună în urechi strigătul trist al Ecclesiastului, care constata zădărnicia lucrurilor, ne amintim de sfătătorul morții Hegesias, de Schopenhauer, sau de propovăduitorul sinuciderii universale, care este Eduard von Hartmann. Cine citește „Derniers entretiens“ ale lui Renouvier își dă seama de penibila și aproape neînțeleasa problemă a răului, atât de turburătoare și nimicitoare pentru progresul spiritului bun.

Boethius în „De consolatione Philosophiae“ se întreabă de unde este răul dacă Dumnezeu este bun, sau dacă nu este Dumnezeu, de unde binele? Această problemă a naloagă poate cu faimoasa și nerezolvată problemă geometrică a „quadraturii cercului“ a tîntuit mințile și a ridicat glasuri pline de durere contra Providenței.

Ce este răul, odată ce nu ne putem mulțumi cu neprecisa caracterizare „lipsa de bine“. De unde provine el dacă Dumnezeu este perfect, se întreabă dl prof. M. St. Să pornim însă cu Dsa chiar dela originea ființelor, dela creația lor, dela gestul primitiv făcut de ele în fața Creatorului. Dumnezeu a creat lumea fiind perfect, el, tînde să realizeze nefăcând perfecțiunea. El a creat în mod perfect, el a creat lumea conform legii meritului. Et a creat ființe egale, o infinitate de ființe fiind și el infinit. Aceste ființe sunt egale și la egală distanță între perfecțiune și perfectiune.

Sufletul este între materie și spirit, în drum spre spiritualizare, perfecționare, să devie una cu el. Le-a dat un scop și deci libertatea să-și atingă scopul. El a dat omului destinația de a merge pe calea cea bună a spiritualizării, nu a degradării: „vei fi una cu mine“.

Dar dacă Dumnezeu a făcut lumea bună, de ce n'a dus-o pe calea binelui? Dacă ar fi dus-o cu forța pe calea binelui, ar fi făcut mașini, ar fi fost arbitrar. El însă a aplicat legea meritului. Dar dacă există Dumnezeu și dacă Dumnezeu este ființa perfectă, dacă el este bunătatea supremă, atunci de unde vine răul și de ce Dumnezeu nu a suprimat răul și a lăsat sufletele să păcătuiască?

Dumnezeu fiind perfect gândește, evident, totul. Cum ar putea să existe lucruri neștiute de Dumnezeu? Fiind perfect, bunătatea supremă, Dumnezeu creiază toate ființele imperfecte, pentru că ele să se perfecționeze, pentru că să treacă toate dela posibilitate la realitate, pentru că să facă una cu Dumnezeu. Fiind perfect și deci o bunătate de o supremă înțelepciune și nu o bunătate sinonimă cu slăbiciunea, Dumnezeu creiază lumea după legea meritului. Fiecare va fi în lume ceea ce meritat prin buna sau reaua întrebuințare pe care a dat-o libertății.

Iată pentru ce Dumnezeu a dat ființă și răului. Dar pentru că el să se perfecționeze, pentru că el să devie bun și cu toate acestea după meritul său, după efortul său spre bine, după întrebuințarea bună sau rea a libertății.

Răul a abuzat de libertatea sa, a persistat în sine însuși, în rău. El este ființa despre care avem proba că acționează în vederea perfecțiunii altora. El este libertatea deviată, diferența absolută față de bine. Spiritul bun, sfânt, gândește de asemenea ceea ce se numește materia, sensibilul, ființa contingentă. Sufletul este plasat între spiritul sfânt și spiritul rău, în fața materiei. El se ridică spre spiritul sfânt, sau coboară spre spiritul rău pe scara ființei după interpretarea pe care o dă raportului dintre spiritul rău și spiritul bun și mai cu seamă după explicația pe care o face în actele sale după meritul său. Autorul universului este deci cauza a tot ceea ce există: Totul prin el a fost făcut și fără el nimic nu s'a putut din ceea ce a fost făcut (Sf. Ioan).

Încât dă ființă chiar răului însă în vederea binelui. Răul nu există în sine și pentru sine, dar există prin Dumnezeu în vederea binelui. El apare prin știrea și voința divină. Răul apare ca un fruct al omului însă cu înțelepciunea divină, fruct care să rodească binele. A admite că răul provine numai din cauza imperfecțiunii omului, înseamnă să admitem că există ceva în afară științei și puterii divine. Dumnezeu în acest sens nu este cauza răului, dar îl permite. Este desigur greu de admis că Dumnezeu să fie autorul răului, însă dacă voim să fim în concordanță cu logica perfecțiunii divine, cu lipsa de contradicție a perfecțiunii divine, nu putem conclua decât că însuși Dumnezeu permite răul, însă în vederea binelui. Cum spune Blondel o reintegrare a formelor inferioare ale realității este ușor de înțeles în viața eternă. [L'etre et les Eres-Alc. Paris p. 489]. Tot el arată cât de periculos este să numim răul nu mai puțin bine „căci poate să ia caracterul de privațiune a absolutului însuși, în măsura în care ființa relativă și finită are teribilă putere de a se lua scop în sine și a se refuza bunătații care o cheamă”. [Op. cit. 488] De sigur problema răului nu-și va găsi o explicație accesibilă spiritului și împăciuitoare, atâta vreme cât punem accentul numai pe om ca singur și responsabil autor al răului. Noi nu sacrificăm nici bunătațea, nici știința, nici voința divină și nici puterea, atunci când admitem pe Dumnezeu creator al răului cu scopul de-a se face bun.

Aceasta ar fi una din problemele studiate în cartea Filosofia Creștină alături de altele.

Dacă este cazul să trecem la considerații critice față de lucrarea examinată, făcând abstracție de uriașul val de generoasă căldură și nobil idealism pe care-l emană cartea și sufletul dlui Marin Ștefănescu, rolul nostru va fi scurt. Obiectiv privite lucrurile, stringent chiar, concluziile sale, contrare celor ale lui Brehier, apropiate de vederile lui Gilson, sunt plauzibile. Luând drept premiză tendința omului către perfecțiune și drept concluzie trebuința imperioasă a ființei să fie desăvârșită, lucrarea dsale nu poate fi cu nimic mai jos prefuită decât încercările lui Berdiaeff sau Iacob Boehme, sau ale tuturor acelor, care cred că elementul religios poate să aibă o fereastră deschisă către lumina absolutului. Dsa fiind un cunoscător profund al istoriei filosofiei, al științei în genere și al creștinismului, cred că este poate printre puținii, care la noi abordează probleme de natură să satisfacă spiritul. Aceasta o spunem contra acelor care se împedecă în nedumeriri față de omul care parcă ține în mână dreapta Sfânta Evanghelie, iar în stânga știința și înțelepciunea vrămii.

DIMITRIE MATEIAȘI
asistent universitar

Nota redacției: Am publicat această recenzie prețind strădania dlui prof. Marin Ștefănescu de-a sluji prin gândirea dsale ideea creștină. Desigur însă că față de unele teze particulare, cari par a se cuprinde în sistemul dsale, cum este eternitatea creațiunii și originea divină a răului, suntem obligați de învățătura creștină să facem convenite rezerve. Afară de cazul când autorul le dă o interpretare creștină.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 29 August 1943, Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul, servesc: Prof. Mihail Neagu, cons. Dr. Spiridon Căndea și Gheorghe Secaș; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică: Prot. Mih. Neagu. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: preotul Dr. Corneliu Sârbu dela parohia Sibiu-Treistejari.

Tăcere, unire și muncă:
prin aceasta vom învinge.

Răspuns la un apel

În Nr. 30 al foii Lumina Satelor s'a făcut, de către Secretariatul Oastei Domnului din Sibiu, un călduros apel către părinții sufletești de pretutindeni să stea în fruntea luptei ce se duce de către această mișcare împotriva păcatului. Apelul pomenește de anumite piedici pe care unii preoți le-ar pune împotriva acestei „năvalnice porniri spre evanghelle și spre o desăvârșită viață creștină”.

Ne simțim obligați să dăm un răspuns punând problema deschis.

Plecăm dela o constatare reală: În inima unei bune părți din preoșimea noastră se ascunde religioasă a Oastei Domnului și e îndreptățit apelul când scrie: „Totmai de unde s'ar aștepta pornirea, de acolo pornesc uneori piedecile”. Întrebarea se pune: De ce? Și-a pierdut preoșimea conștiința datoriei în așa fel ca să se opună propovăduirii evangheliei Domnului? Un astfel de preot care conștient și intenționat să se pună răspândirii binelui și a împărăției lui Dumnezeu printre păstorii săi, nu cunoaștem.

Iar dacă totuși între preot și oaste există pe câte un loc vreo răceală mai tăcută sau mai pronunțată, eu aș datora-o următoarelor cauze:

1. Se poate ca unii preoți să fie împotriva acestei mișcări deoarece nu vreau să fie depășiți nici în viața lor morală și nici în cea intelectuală de către inșiși credincioșii lor.

Greșită judecată! De-ai rămâne frate cel din urmă de mântuirea, bucură-te că cel puțin acela care îi preoștii tu, pășesc spre mântuire, — Domnul în bucuria lui cea mare te va ține și pe tine. Bucură-te de dorul și setea așezătoare a credincioșilor după evanghella Domnului — Ține-te și tu de el! Ambiționează-te! Încăpăținarea se zice că e rea, pe drumul mântuirii e însă bună, deci încăpăținează-te!

2. Uneori ostașul Domnului cerca reușit să se înscrie în această mișcare, a reușit să se lase de sudalmă sau de beție, crede că acum are dreptul ca la toate ocaziile să ponegrească pe preotul său. Să-l batjocorească, să-l defaimă, să-l judece că nu trăiește, hai să zicem viața curată, pe care o trăiește. Să nu crezi tu ostașul Domnului că în felul acesta îl slujești spre îndreptare. Și apoi nu uita că „în ceace judeci pe altul te osândești pe tine însuși, pentru că aceleași lucruri faci și tu cel care judeci... și oare socotești tu omule cel care judeci pe cel ce face unele ca acestea și faci tu însuși aceleași lucruri, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu. (Rom. 2, 1—3). Cred că mai de folos al fi preotului tău, apropiindu-te de el, iubindu-l, rugându-te pentru el, sfătuindu-te cu el. Dacă-l judeci, îl ataci și-l silești să se apere, tu îl acuzi că e păcătos, el te acuză că ești fățarnic, de parția cui e adevărat? Poate că ai nici unuia, dar realitatea este că cei doi se ciocnesc, tu-ți cauți tovarăși, dar își caută și el. Tu-i găsești poate printre cei așa ziși buni, el atunci e silit să-i caute printre cei așa „ziși răi”, iată că acum se dujmănesc și se vorbesc de rău grupurile.

3. Există apoi preoți care sânt rezervați față de această mișcare și din aceste motive; în setea cea mare a lor de-a cunoaște unii ostași văzându-se în stăpânirea cărții sfinte, cu drept de vorbă în adunări, ascultați cu suspinuri, rând pe rând au pierdut respectul față de mama ce l-a alăptat atâta vreme: biserica cea sfântă, — din fii ascultători s'au făcut învățători.

În piedecile, pe care se străduesc să le țină cât mai mulți, nu-i mai interesează să aere prestigiul bisericii care a dat atâția mucenici până le-a pus Scriptura în mână. În adunări îl prețuesc mult pe acela care știe cita mai mult din biblie, și dacă un sector s'ar afla între ei meșter în cuvântul potrivit cu dogmatica sectară, îl stimează și apreciază mai mult decât pe o sulă de inși, care trăiesc în vreun păcat oarecare.

Toate acestea s'au petrecut sub ochii noștri, care preot nu le-a văzut și nu le-a auzit? Atunci e explicabil de ce preotul a rămas rezervat și uneori nemai puțând suferi cele ce se întâmplă să fie chiar potrivit. Dacă el s'a convins că în astfel de adunări nu se mai combat păcatul, ci învățătura biseficită, că nu se mai urmărește „viața cea curată”, ci îmbogățirea în citate luate din Scripturi, atunci era natural să nu mai vadă cu ochi buni această „biserică vie”, ce în realitate nu mai păstrase nimic din caracteristica ortodoxiei, ci era una din ficele denaturate ale protestantismului naționalist.

Preotul este conștient de jurământul depus pe învățătura bisericii ortodoxe și de harul ce-i este dat prin punerea mâinilor preoșiei și nu poate fi nepăsător cu el (I Tim. 4, 14). Dacă mai adăugăm aci și trista experiență că un procent urcat din elementele recrutate de sectari, au trecut prin filiera oastei, atunci cu atât mai vârtos se înțelege de ce preotul a fost nevoit să tacă și să rămână rezervat.

„E vina preoșilor că sânt sectarii”, le place unora să strige. În unele cazuri și în mare parte e adevărată această acuză, dar în și mai multe în și mai mare parte nu e deloc întemeiată, căci tot așa de bine, prin asemănare, s'ar putea spune că sânt vinea Sfântii Părinți ai veac. IV sau V de răfățirea lui Arie sau a lui Nestorie sau de ale altora, sau s'ar putea spune că e vinovat chiar și Mântuitorul de frădarea lui Iuda, căruia i-a fost șef. Prin urmare să nu cadă toată vina numai pe capul preoșilor că atunci sectarii nici nu vor mai fi chemați la judecată în fața Domnului ca unii ce nu poartă nici o răspundere.

Să fim deci înțeleși. Una din caracteristicile bisericii noastre ortodoxe este ascultarea. „Vino după mine” a zis Domnul lui Filip (Ioan 1, 43) sau: „Celce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă”. Dați ascultare preoșilor bisericii, nu persoanei lor ci învățăturii bisericii căreia ei slujesc. Biserica noastră se întemeiază pe credință și nu pe rațiune. Niciodată mintea nu va putea pricepe cum de Dumnezeu s'a făcut om și a trecut prin pântecul Preacuratei și fără ca să-l vețeme. Dar nici alte adevăruri mintea noastră mărginită nu va fi în stare să înțeleagă. Adevărurile nu sânt date pentru a fi crezute. Ceeace preoșii din fața bisericii ne spun este învățătura ei și trebuie să o credem și nu să o răstălmăcim. O biserică clădită pe anarhie, adecă pe oameni care cred cum îi taie capul pe fiecare (I Petru 1, 20), e ca și casa zidită pe nisip.

Misiunea Oastei tocmai aceasta este, de-a crea fii ascultători ai bisericii, de-a arăta tuturor sectarilor că se poate trăi creștinește și fără a te împiedeca de cruci, icoane, taine și în fine că poți avea viață curată și în sânul bisericii ortodoxe, că poți urma pe Domnul nostru Iisus Hristos ascultând de ierarhia conducătoare a bisericii.

Există în fine categoria de preoți cari iubesc nespus de mult sfânta luptă și mișcare a Oastei, o iubesc pentru că au frați ostași ce până la jertfă își iubesc biserica își ascultă preotul și în duh de smerenie clădesc mereu edificiul împărăției lui Dumnezeu.

Preoți și ostași, ofițeri și trupă, dela aceștia să luăm lecții. Răspunderea în fața Domnului o avem și unii și alții. Să căutăm a-l face lui bucuria unității noastre. Diavolii vor fugi în vânt se va împrăștia, răfăcirile vor dispărea, păcatele cu fapte bune vor fi înlocuite, dar toate acestea numai dacă le vom pune în fața focului dragostei, smerenței și ascultării noastre.

Pr. ION SĂBĂU

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Bibliografie

Preotul Nicolae M. Popescu: Preoți de mir adormiți în Domnul. Ed. inst. Biblic și de Misiune al B. O. R. Buc. 1942. Pag. 224. Lei 120. —

Nu toate cărțile care se scriu au darul de a cuceri pe cetitor. Unele fac valvă prin noutatea subiectului. Ele mențin viu interesul atât numai cât reușești să le străbați până la capăt conținutul. Apoi, le așezi în bibliotecă care sporește și nu le răsfoești mai niciodată. Sânt altele în schimb — și numărul lor este simțitor de mic — pe care puțin le ispitesc, dar găsesc în ele comori ce răscolesc în mintea și sufletul lor: o data crescândă. Acestea, spre deosebire de cele crescândă, nu te stăpânesc numai până le citești, ci interesul pentru problema desbătută te preocupă mai ales după aceea.

În șirul celui de al doilea fel se rânduește carte pe care o discută și-o prezintă rândurile de față.

Autorul, e un ales preot și priceput dascăl de teologie, profesor la Facultatea de teologie din București și membru al Academiei Române. E vestit între studenți prin bunătațe. Și nu e străin de niciunul care se silește să-i priceapă râvnirea, dragostea pe care o pune, ca celor cari l-asculță să le strecoare în suflet gustul de istorie.

Cu o limpezime de istoric consacrat, în expunere scurtă dar bogată în cuprins, ne pune în față cartea conținătoare a nu mai puțin de 32 vieți de preoți. Sânt aleși nu la întâmplare și presărați cum sânt de-a-lungul și de-a-lățul țării și neamului.

Toți sânt fii ai satelor. Născuți și crescuți în mijlocul bucuriilor și durerilor poporului, prin puțină sau mai multă știință de carte care au deprins-o, s'au aștințit tot poporului în sânul cărui s'au statornicit ca făclii răspânditoare a cuvântului îmbunat și a vieții pilduitoare în Hristos.

Cu drept cuvânt ei au fost și sânt stâlpii satelor noastre. În jurul lor s'au ținut rândurile generațiilor. Ei au plămădit viața sufletească a poporului nostru, păstrându-i neatinșă zestrea unității în ropotul frământărilor veacurilor. Chiar de aceea „sat fără popă” nu se poate închipui.

Iată, prin numele preoșilor, cuprinsul cărții: Viața sf. martir Montanus, presbiterul din Singidunum (304); Ioan Preotul, cel mai bătrân preot român (1050); Protopopul Petru din Ostrov Hațegului (1360); Preotul Isidor Moldoveanul (1401); Pr. Iuga din Baia (1424); Diaconul Coresi (1561); Popa Stoica din Fărcaș (1595); Popa Stanciu din Negrași (1626); Diaconul Mihail din Târgoviște (1650); Protopopul Lupu Șandru din Borșa (1717); Popa Stoica Iacovici (1749); Preotul Andrei din Uidești Bucovinei (1777); Pr. Manole din Târgoviște (1728); Popa Panait dela Cărmădarii de Sus (1821); Pr. Ionită Năpărcă (1822); Popa Ilie de Mănăstirea Butoiului (1836); Popa Dumitru din Dâmbovicioara (1868); Pr. Costandin dela Butoiești (1870); Popa Iordache din Săvești (1875); Popa Todică din valea Bistriței (1887); Preotul Dimitrie Cherescu din Cernavodă (1890); Pr. Gheorghe Enescu din Zvoriștea (1898); Pr. Andrei Mădan din Basarabia (1903); Popa Nica dela Patruzeci de Cruci (1915); Pr. Vasile Damian (pictor) (1915); Pr. Stefan Ionescu-Cazacu (1918); Popa Nicolae din Cămineasca (1920); Pr. Rizea Dobrescu din Pitești (1927); Pr. Gh. D. Șerban (1930); Pr. V. Constandinescu (1935); și Preotul cel bătrân.

Pe lângă conținutul bogat în informații istorice este demn de remarcat stilul cărții. Întâlnești peste tot cuvinte curate românești, smulse din frumusețea arhaică a cazaniilor și a felului de exprimare cronicăresc. Aceasta a doua calitate a cărții, te face în deosebi să te adâncești în conținutul ei cu pasiunea de a-ți integra înțelegerea și trăirea în vremurile istorice pe care le evocă.

Nu lipsite de însemnătate sânt apoi notele anexate fiecărei vieți de preot în parte, cari prin bogăția conținutului lor informativ arată cetitorului temeinicia celor spuse.

În vremurile prin care trecem, când peste tot se observă o regăsire a căii vieții spirituale, — când în mințile multora încă mai sârmenează cartile potrivnică preoțimii, o asemenea carte e cât se poate de binevenită. Ea va reuși să le arate păcatul de a fi nesocotit meritele istorice ale preoțimii, iar cucernicilor frați întru Domnul le va da îndemnul și știința de a răsfăța înțelepțește trecutul parohiilor și să scoată la lumină și ia el mai în față pilda și apoi să le prezinte altora. Aceasta spre binele bisericilor noastre strămoșești și a neamului românesc.

Pr. A. Marian

INFORMAȚIUNI

Distincție meritată. P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan, — constatănd în recenta sa vizitație canonică făcută în Vicariatul de Alba-Iulia, că treburile bisericesti ale vicariatului sânt conduse „cu o pilduitoare râvnă și jertfelnicie”, — a binevoit a cinste pe P. C. protopop Al. Baba, vicar, cu dreptul de a purta Crucea de protopop stavrofor. Dorim distinsului vicar dela Alba-Iulia multă sănătate și putere de muncă spre binele bisericii noastre ortodoxe și înălțarea neamului.

Moartea unui fost profesor universitar. Decanul și profesor de drept ai Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj-Sibiu, anunță cu profundă înținare încetarea din viață a venerabilului lor coleg Dr. Casiu Maniu, prof. onorar la facultatea de drept din Cluj-Sibiu, decedat în vârstă de 76 de ani în 21 August 1943. Ceremonia funebra s'a săvârșit în 23 August în hola Universității. Decedatul a desfășurat, în cadrul său profesoral, o lucrare culturală și națională întru realizarea aspirațiilor mari ale neamului românesc. Vesnică să-i fie amintirea!

Bolșevicii n'au încetat lupta împotriva Bisericii. Zăre din străinătate constată că bolșevicii n'au încetat lupta împotriva religiei. Susținerile sovietice contrarii nu corespund realității. Bolșevicii au distrus toate bisericile care au fost reînființate după eliberarea de sub stăpânirea bolșevică, atunci când un fiut a trecut din nou, în mod provizoriu, sub stăpânirea sovietică. De prisos să menționăm că în regiunile reocupate de bolșevici orice viață religioasă a fost interzisă. Răstignirea preoților, din orașul Rostov pe Don ne dovedește că metodele neumane ale bolșevicilor au rămas aceleași. În chestiunile religioase și bisericesti stăpânirea sovietică aplică principiul luptei necruțătoare împotriva credinței, exunțate de Lenin, ale cărui metode teroriste au rămas la fel de barbare ca și înainte.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Viața religioasă în Transnistria, de Arhim. Dr. Antim Nica, vicarul misiunii bisericesti pentru Transnistria, Chișinău, Imprim. statului, 1943; 76 pg. Lei 100.— În provincia transnistriană se înfăptuiește as'azi o lucrare de refacere a altarelor și a sufetelor pângărite de bolșevici, cu urmări de mari nădejdi pentru viitor. Condus de aceste gândiri, păr. arhimandrit Nica, în 7 capitole ale publicației prezente, scrie despre: Ierarhi moldoveni între Nistru și Bug în sec. 17 și 18, mitrop. Bănuțescu al Transnistriei, prigoana sub sovietici; republica moldovenească și episcopia dela Balta, desrobirea și restaurarea credinței etc.

Viața ilustrată, revistă lunară, ce apare cu binecuvântarea P. S. Sa Episcopului Nicolae Colan, conține în numărul său mai nou, din August a. c., bogat material în proză și versuri, semnat de: prof. L. G. Munteanu, redactorul revistei, V. Sămărină, E. Murășanu, V. Șotropa, ș. a. Cronică literară, însemnări, clișee. Abonamentul pentru România 450 Lei.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Septembrie 1943

1. În fiecare zi dimineața la ora 6¹/₂ Utrenie și în continuare Sfânta Liturghie. În fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului”.
2. în *Dumineci și Sărbători* dimineața la ora 8¹/₂ Utrenie, iar la ora 9¹/₂ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei”, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.
3. *Duminecă în 5 Septembrie 1943, servesc: Prot. cons. Ieronim Grovu, prot. Mihail Neagu și cons. Gheorghe Secaș; diaconii: Ioan Circov și Simion Macarie. Predică: cons. Gheorghe Secaș.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4. Pr. Nicodim Belea, duhovnicul Academiei Teologice.
4. *Miercuri în 8 Septembrie 1943, Nașterea Maicii Domnului, servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea și dr. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și cons. Alexandru Popa. Predică Duhovnicul Nicodim Belea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 Pr. Mihail Neagu.
5. *Duminecă în 12 Septembrie 1943, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Zosim Oancea și Pr. Const. Criștiu; diaconii: Ioan Circov și Simion Macarie. Predică: prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 preot Dr. Ioan Chioariu dela parohia Sibiu-Inf.
6. *Marți în 14 Septembrie 1943, Înălțarea Sf. Cruci servesc: prot. cons. stavrofor Emilian Cioran, Ieronim Grovu, Dr. Spiridon Căndea, prot. Mih. Neagu, și preotul Ștefan Morariu; diaconii: cons. Alexandru Popa și Anatolie Scurtu. Predică: prof. Mihail Neagu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, pr. Ioan Albu dela parohia Sibiu-Iosefin.
7. *Duminecă la 19 Septembrie 1943, servesc: Protop. Mihail Neagu, prof. Aurel Nanu și Dr. Nicolae Terchilă; diaconii: Ioan Circov și Simion Macarie. Predică: prof. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 preotul Nicolae Constantin dela parohia Sibiu-Lizaret.
8. *Duminecă la 26 Septembrie 1943, servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobef, cons. stavr. Dr. Andrei Gălea și prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobef, vicarul arhiepiscopiei.* După masă la ora 4 predică la Oastea Domnului pr. Dr. Corneliu Sârbu, dela parohia Sibiu-Treistejari.

Nr. 578—934

(55) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de diacon la biserică Sf. Nicolae din Brașov-Schei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român. Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat;
2. Locuință în natură, sau bani de cvarțir;
3. Remunerație ca bibliotecar și ajutor de secretar la parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, inclusive examen de calificare preoțească cu nota foarte bine și de încuviințarea de candidare dela I. P. S. Mitropolit Nicolae, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Brașov.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Brașov, la 30 Iulie 1943.

Dr. N. Stinghe
Președinte

Vasile Iordache
secr. contabil

Anunț

În ce privește acordarea Licenței absolvenților de până acum ai Academiei noastre, cu sau fără licență, după Vechiul Regulament, sau absolvenților celorlalte Academii teologice se vor observa următoarele norme:

I. Licențele eliberate sub Vechiul Regulament al Academiei teologice nu pot fi echivalente cu licențele ce se vor elibera după Noul Regulament al Academiei, întrucât în Noul Regulament al Academiei nu se află nici o dispoziție în acest sens.

Absolvenții cu licență veche se pot supune din nou la examenul de licență, prelucrând teza cu care au obținut licența veche și prezentând examenul de diferență ca toți absolvenții de până acum ai Academiei, cari voiesc să ia licența, întrucât nici ei n'au făcut examene din materii deosebite de ceilalți absolvenți.

II. Absolvenții Academiei noastre, cu sau fără licență, și ai celorlalte Academii cari voiesc să-și ia licența, vor face examen de diferență la materiile catedrei de Filosofie creștină și Pedagogie, care n'a fost recunoscută oficial de legea inv. sup. din 4 Nov. 1938 încoace. Acestea sânt:

1. Psihologia;
2. Filosofia creștină;
3. Pedagogia și Istoria Pedagogiei. Vor mai face examene din următoarele discipline parțiale nou prevăzute în Noul Regulament al Academiei:
4. Istoria artei creștine ortodoxe;
5. Indrumări misionare și Sectologie;
6. Mistica;
7. Ermeneutica biblică.

Absolvenții celorlalte Academii vor face examen în plus la materiile la care se va constata din diplomele de absolvire că nu au prestat examen la Academia unde au absolvit.

III. După acest examen își vor prezenta o teză în scris, al cărei subiect va fi fost aprobat de profesorul specialității respective și comunicat Rectorului spre știre. În privința tezei și susținerii se vor conforma articolelor din Regulament Nr. 32—35.

IV. Înainte chiar de examenul de diferență absolvenții de până acum ai Academiei noastre și ai altora vor prezenta o petiție la Rectorat, însoțită de Diploma de absolvire, Diploma de bacalaureat sau de Seminar, cerând să fie înscrși la examenul de licență. Cererea va fi înaintată de Rectorat P. Ven. Cons. Arh. cu propunere. După aprobare, petenții vor fi înscrși într'un registru special, achitând taxa de înscriere a unui student nou înscris. Sesiunile pentru examenele de diferență și de licență sânt în Octombrie și Iunie.

Sibiu, 18 August 1943.

Rectoratul Academiei

Nr. 156—933 Prot.

(58) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Moșna, din protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela Stat;
2. Casa parohială nouă, cu toate dependențele;
3. Sesiune parohială 13¹/₂ Jug. arător și 3¹/₂ Jug. fânaș;
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele prescise de regulamentul parohial și de încuviințarea de candidare primită dela Prea Ven. Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc ort. rom. al Mediașului.

Concurenții se vor prezenta în parohie cu prealabilă învoire a Oficiului protopopesc într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji în biserică, sau sărbătoare și a face cunoștință cu credincioșii.

Mediaș, 1 August 1943

Oficiul protopopesc ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu consiliul parohial din Moșna.

Ioan Crăciun
protopop

Oficiul protopopesc ortodox român Deva.

Nr. 324—943

(55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de diacon, al parohiei I Deva, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Titularul acestui post este obligat a îndeplini și serviciile de: catehet al școlilor primare din parohia protopopească, al Școlilor de ucenici și ucenice din Deva și secretar protopopesc.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat;
2. Diurna de secretar protopopesc;
3. Remunerația legală pentru orele de catehizație la Școlile de ucenici și ucenice;
4. Locuință în natură sau chiria corespunzătoare;
5. Șase jugăre pământ arabil lângă Mureș;
6. Stola obișnuită pentru eventualele servicii reclamate de credincioși.

Cererile de candidare se vor înainta Oficiului protopopesc al Devei în termenul indicat. Totodată se va anexa și încuviințarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a Oficiului protopopesc spre a servi și a face cunoștință cu credincioșii.

Deva, la 23 Iulie 1943.

Oficiul protopopesc ortodox român al Devei în înțelegere cu Consiliul parohial al Devei.

Teofil Chifa
protopop

Nr. 9300/943

1—3

Concurs

La Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu este vacant postul de șef de serviciu, pentru completarea căruia publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Postul este fără gradații cu salar bugetar de 16.000 lei, lunar la care se adaugă ajutorul de scumpete și eventualele ajutoare familiare.

Cei care doresc să ocupe acest post, își vor înainta cererea, însoțită de toate actele necesare pentru numire, Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu.

Sibiu, din ședința secției bisericesti a Consiliului arhiepiscopesc, finută la 17 August 1943.

Consiliul Arhiepiscopesc

Judecătoria Mixtă Sibiu, Secția CF.

Nr. 838/1943 Cf.

(56) 1—1

Extract din publicațiunea de licitație

În cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca Andreiana s. p. a. Rășinari contra urmăriților Ioan Bădilă senior și Ioan Bădilă junior,

Judecătoria

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Poplaca, circumscripția Judecătoria Sibiu, cuprinse în cf. a comunei Poplaca Nrul coalei Cf. 859 Nr. de ord. A+1 Nr. top. 98 și 99 casă, curte și grădină în valoare de 250.000 lei cu prețul de strigare de 197.500 Lei, și asupra 3/4 părți a imobilului cuprins în cf. Nr. 2256 Poplaca Nr. ord. A+1 Nr. top. 7425, 7426, 7427, 7431 în valoare de 30.000 Lei cu prețul strigării de 22.500 Lei, cu menținerea dreptului de uzufruct viager înțabul în favoarea văd. Bărză Ioan sub C. 4, pentru încasarea creanței de 28.350 Lei, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ținea în ziua de 20 luna Septembrie anul 1943, ora 16 în localul oficial al Cf. strada Carmen Sylva Nr. 7, parter ușa 34.

Data Sibiu la 22 luna Martie anul 1943.

Judecător:

(ss) Dr. Sălăgeanu

Cond. c. f.

(ss) I. Halmaghi

Pentru conformitate:

V. Atanasiu